

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Svar på revisionsrapport ”Granskning av social- och arbetsmarknadsnämndens insatser för att motverka ekonomiskt utanförskap”

Beslutsunderlag

- Rapport ”Granskning av social- och arbetsmarknadsnämndens insatser för att motverka ekonomiskt utanförskap”
- Revisionskrivelse den 26 januari 2018
- Social- och arbetsmarknadsförvaltningens skrivelse den 11 april 2018

Sammanfattning

Ernst&Young (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sundbybergs stad granskat om social- och arbetsmarknadsnämndens arbete för att motverka ekonomiskt utanförskap bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Revisionens sammanfattande bedömning är att nämnden under 2017 inte fullt ut har säkerställt att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll och rapporten innehåller följaktligen en rad rekommendationer till nämnden inför det fortsatta arbetet på detta område.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har i sin skrivelse svarat utifrån de rekommendationer som granskningsrapporten innehåller och beskrivit sitt genomförda, pågående och planerade arbete.

Förslag till beslut

1. Social- och arbetsmarknadsförvaltningens skrivelse godkänns som social- och arbetsmarknadsnämndens svar på revisionsrapporten ”Granskning av social- och arbetsmarknadsnämndens insatser för att motverka ekonomiskt utanförskap”.
2. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen återrapporterar till social- och arbetsmarknadsnämnden hur arbetet med att motverka ekonomiskt utanförskap fortskrider senast den 25 oktober 2018.

Helene Bengtson
Förvaltningschef

Bakgrund

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sundbyberg stad granskat om social- och arbetsmarknadsnämndens arbete för att motverka ekonomiskt utanförskap bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Revisionens sammanfattande bedömning är att nämnden under 2017 inte fullt ut har säkerställt att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Bland annat uppmärksammar revisionen att den interna ansvars- och arbetsfördelningen inom nämndens verksamheter inte är helt tydlig. Likaså förs det fram att den interna samordningen inom förvaltningen inte fungerar tillfredsställande och det framkommer också att det finns ett behov av ett ändamålsenligt och funktionellt verksamhetssystem för att säkra flödet mellan förvaltningens enheter. Vidare är revisionens bedömning att tillgången till individuellt anpassade insatser för personer som står mycket långt från arbetsmarknaden i nuläget är begränsad.

Utifrån sitt granskningsresultat är revisionens rekommendation till social- och arbetsmarknadsnämnden att:

- Säkerställa att ansvars- och arbetsfördelningen inom förvaltningen är tydlig och att den interna samordningen fungerar väl
- Säkerställa ändamålsenliga och samordnade verksamhetssystem
- Säkerställa att insatser kan erbjudas till samtliga målgrupper
- Följa upp att enheten för arbete och integration har rätt förutsättningar för att hantera och klara de nya uppdrag som tillkommit.

Förutom dessa rekommendationer framför också revisorerna i sin granskningsrapport en rad andra iakttagelser och bedömningar. Dessa beskrivs och besvaras i slutet av denna rapport.

Social- och arbetsmarknadsnämndens svar till revisionen

Nedan följer en redogörelse för social- och arbetsmarknadsnämndens svar kring revisionsrapportens rekommendationer.

- **Säkerställa att ansvars- och arbetsfördelningen inom förvaltningen är tydlig och att den interna samordningen fungerar väl**

Utifrån nämnduppdrag har en process pågått sedan våren 2017 på social- och arbetsmarknadsförvaltningen för att förändra ansvars- och arbetsfördelningen gällande ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Dessa förändringar har involverat mottagningsenheten, enheten för ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsenheterna. Förändringsarbetet har skett processinriktat och genom delaktighet från de berörda enheterna. På detta sätt har den förändrade arbetsfördelningen förankrats hos både chefer och medarbetare.

Under årsskiftet 2017-2018 genomfördes den första av de planerade förändringarna genom att mottagningsenheten började hänvisa alla som ansöker om ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsenheten för kartläggning för arbetsmarknadsinsatser. Under våren 2018 kommer även enheten för ekonomiskt bistånd att förändra sitt arbetssätt genom att hänvisa vidare de brukare som redan idag erhåller ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsenheterna för kartläggning. De två arbetsmarknadsenheterna kommer vidare att få nya och tydligare uppdrag genom att enheten för arbete och integration får ett helhetsansvar för målgruppen 16-25 år och den andra arbetsmarknadsenheten (idag Jobbcenter) får ett helhetsansvar för målgruppen 25 år och uppåt. Den nya organiseringen och det nya flödet mellan de olika enheterna på förvaltningen planeras att vara färdigställt i juni 2018.

Under våren 2018 kommer tre workshoppar att hållas med enhetschefer, gruppleddare och medarbetare för att, utifrån det nya arbetssättet, skapa tydliga rutiner och samarbetsformer mellan enheterna. Syftet är att tydliggöra och säkerställa ansvarsfördelningen i organisationen och att flödet mellan de olika enheterna fungerar så att individerna får rätt stöd på rätt ställe. Workshopparna syftar också till att ytterligare öka förtroendet mellan de olika enheterna samt skapa förståelse för varandras kunskap och kompetens.

För att ytterligare skapa möjligheter till samarbete mellan de olika enheterna på förvaltningen så har enheten för arbete och integration under mars månad 2018 samlokaliseras med social- och arbetsmarknadsförvaltningens andra enheter.

- **Säkerställa ändamålsenliga och samordnade verksamhetssystem**

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen använder sig idag av två verksamhetssystem, där socialsekreterarna använder sig av Treserva medan arbetsmarknadskonsulenterna använder sig av Acorda. Denna lösning medför svårigheter när det gäller dokumentation och när det gäller informationsflödet mellan myndighetsenheterna och arbetsmarknadsenheterna.

Den 25 maj 2018 blir dataskyddsförordningen (GDPR) svensk lag och ersätter den tidigare personuppgiftslagen. GDPR beskriver hur personuppgifter ska behandlas och vilka personuppgifter som får behandlas. Inom staden och inom förvaltningen pågår det i dagsläget en genomlysning och inventering när det gäller att tillse en efterlevnad av de nya lagkraven i GDPR. I och med detta kartlägger man samtliga system som används för att lagra personuppgifter. Det kommer även att tas fram verktyg i form av bland annat riktlinjer, checklistor och mallar för att säkerställa att arbetet sker utifrån den nya lagstiftningen.

Först efter att genomlysningen och förberedelsen för GDPR är färdigställd kommer det att vara aktuellt att se över eventuella förändringar kring förvaltningens olika verksamhetssystem och informationsflödet mellan de olika enheterna. Även hänsyn

till systemens olika löptider behöver beaktas. I väntan på detta ska det, i och med den nya ansvars- och arbetsfördelningen, tydliggöras hur de två verksamhetssystem ska användas för att underlätta informationsflödet mellan enheterna.

- **Säkerställa att insatser kan erbjudas till samtliga målgrupper**

I granskningsrapporten framkommer det att det i dagsläget saknas ett tillräckligt stort utbud när det gäller insatser för individer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Nämnden beslutade i november 2017 att införa ett valfrihetssystem för arbetsmarknadsinsatser genom en auktorisationsmodell, med syftet att öka utbudet av insatser samt att säkra adekvata insatser. Under mars månad 2018 kommer auktoriseringen att lanseras och därefter kommer utförare att kunna ansluta sig och bli auktoriserade. Utbudet av insatser kommer därmed att öka i takt med att utförare ansluter sig.

Nämnden har vidare sett ett behov av att öka samverkan med andra aktörer när det gäller personer i ekonomiskt utanförskap och staden kommer tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Stockholms läns landsting att skapa ett finansiellt samordningsförbund, FINSAM. Förbundet ska vara på plats den 1 juli 2018 och detta blir ytterligare ett sätt för nämnden att, genom samverkan, säkerställa att berörda individer får rätt stöd från rätt aktör.

- **Följa upp att enheten för arbete och integration har rätt förutsättningar för att hantera och klarar de nya uppdrag som tillkommit**

I och med förändringarna i ansvars- och arbetsfördelningen mellan social- och arbetsmarknadsförvaltningens enheter så har enheten för arbete och integration fått nya uppdrag. Under våren kommer enhetens ansvarområden att förtydligas ytterligare då skiljelinjen gentemot den andra arbetsmarknadsenheten förtydligas. De nya rutinerna kring ansvarsfördelning och flöde som ska arbetas fram under våren kommer vidare att tydliggöra enhetens uppdrag.

I och med dessa förändringar är det angeläget att säkerställa att enheten för arbete och integration har rätt förutsättningar i form av resurser och kompetens för att klara sina nya uppdrag. I ett första skede pågår därför i dagsläget en rekrytering för vakanta tjänster för att förstärka enheten. Vidare ska den betydande förändring som trädde i kraft den 1 januari 2018, och som innebär att alla som ansöker om ekonomiskt bistånd inom fem dagar hänvisas till enheten för kartläggning och bedömning av arbetsmarknadsinsatser, att utvärderas under året.

Uppföljningen av enhetens förutsättningar beträffande sina nya uppdrag kommer också att ske inom ramen för den ordinarie kvalitetsuppföljningen. I denna mäts, genom indikatorer, både kvalitetsfaktorer och uppfyllelse av kommunfullmäktiges och nämndens mål kring ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Dessa

uppföljningar görs kvartalsvis och årsvis och kommer att agera som en indikator på hur den nya ansvars- och arbetsfördelningen inom förvaltningen fungerar och hur väl enheten för arbete och integration klarar sina nya uppdrag.

Ytterligare iakttagelser och bedömningar i granskningsrapporten

Utöver de iakttagelser och bedömningar som utmynnat i rekommendationer i revisorernas granskningsrapport så för revisorerna också fram ytterligare iakttagelser och bedömningar i rapporten. Nedan följer en redogörelse för dessa samt tillhörande svar från social- och arbetsmarknadsnämnden.

- **”Social- och arbetsmarknadsnämnden har till övervägande del säkerställt att den strategiska styrningen i form av mål för arbetet med insatser för att hjälpa personer att bli självförsörjande är tillräcklig. Styrningen i form av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd är för närvarande inte tillräcklig, eftersom riktlinjerna inte är heltäckande samt att de i låg grad utnyttjas i verksamheten.”**

Social- och arbetsmarknadsnämnden antog den 22 februari 2018 reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, vilka började gälla den 1 mars. Revideringen innebar förtydligande och ändringar i riktlinjerna utifrån förändringar i lagstiftningar samt förändringar i kommunens arbetssätt, exempelvis gällande barnperspektivet, våld i nära relationer och kring arbetet med att korta vägen till egen försörjning. Riktlinjerna reviderades också för att blir mer heltäckande.

Vid antagandet av de reviderade riktlinjerna beslutades även hur riktlinjerna skulle implementeras i förvaltningens arbetssätt. Det beslutades att enheterna för mottagning och ekonomiskt bistånd skulle medverka till en implementeringsplan för att tillse att riktlinjerna blir ett stöd i det dagliga arbetet med handläggningen av ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna ska även fortsättningsvis uppdateras årligen samt efter behov.

- **”Den externa samverkan fungerar delvis tillfredsställande. Det finns utrymme för förbättringar vad gäller samverkan med framförallt vården och arbetsförmedlingen.**

Nämnden kommer den 1 juli 2018 att starta ett finansiellt samordningsförbund, Finsam, tillsammans med andra aktörer. Samordningsförbundet skapas tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och landstinget i syfte att öka samverkan mellan dessa aktörer. Tillsammans ska de fyra parterna besluta hur samarbetet mellan parterna ska utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. Syftet är att parterna, genom samverkan i samordningsförbundet, ska utveckla det gemensamma ansvarstagandet, och därmed välfärds- och rehabiliteringsarbetet, och att detta samarbete ska fungera varaktigt över tid.

Inom ramen för det nuvarande samarbetet med Arbetsförmedlingen har det även beslutats om att ta fram en ny överenskommelse mellan staden och Arbetsförmedlingen. Denna överenskommelse ersätter de tre nuvarande överenskommelserna, i syfte att förbättra och fördjupa samverkan mellan parterna i olika frågor.

- **”Uppföljning och utvärdering sker i huvudsak på ett systematiskt och ändamålsenligt vis. Dock saknas nyckeltal och mätmetod för en del indikatorer”.**

Revisionen lyfter i sin rapport att det saknas nyckeltal och mätmetoder för vissa indikatorer för att mäta måluppfyllnad kring de mål som kommunfullmäktige och nämnden har satt för sitt arbete. Det anges dock i granskningsrapporten att det gällande vissa av de saknade nyckeltalen och mätmetoderna pågår ett arbete med att utveckla insatser och uppföljning inom ramen för målet om att korta vägen till egen försörjning. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har vidare skapat en analysgrupp för att säkerställa kvaliteten gällande indikatorer och nyckeltal. Detta omfattar även mätmetoder över tid.

Bedömning

Social- och arbetsmarknadsnämndens bedömning är att det genomförda, pågående och planerade arbetet gällande revisionsrapportens rekommendationer är tillräckliga för att säkerställa att nämndens arbete inom området framöver bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.